

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2024-024 van:

de heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Volte 1C, onderdeel van De Woenselse Poort, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie heeft op 16 april 2024 een klaagschrift ontvangen, gedateerd op 16 april 2024, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

De klacht richt zich volgens het klaagschrift tegen de beslissing van 12 oktober 2023 tot verplichte zorg in de vorm van een kamerprogramma.

De klachtencommissie heeft op 19 april 2024 een verweerschrift ontvangen, gedateerd op eveneens 19 april van mevrouw XXXX, regiebehandelaar, hierna te noemen verweerster.

Verweerster heeft zich bij het formuleren van het verweerschrift laten bijstaan door juriste mevrouw XXXX.

De eerste mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 25 april 2024. Op verzoek van de beide partijen is deze zitting geschorst voor nader overleg tussen partijen. De voortgezette mondelinge behandeling werd in gezamenlijk overleg bepaald op 23 mei 2024. Op verzoek van klager is deze voortgezette mondelinge behandeling aangehouden. Uiteindelijk is de mondelinge behandeling op 20 juni 2024 voortgezet.

Klager en de patiëntenvertrouwenspersoon mevrouw XXXX waren bij de mondelinge behandeling van de klacht op 20 juni 2024 aanwezig, evenals mevrouw XXXX, regiebehandelaar, de heer XXXX, stagiair verzorgende IG en de betrokken leden van de klachtencommissie.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- de beslissing van 15 augustus 2022 tot verplichte behandeling in de vorm van insluiting door middel van een kamerprogramma op grond van artikel 9:6 Wvvgz.

3. Standpunt van klager

Klager is het niet eens met het kamerprogramma. Het kamerprogramma is aan hem opgelegd toen hij nog op een andere afdeling verbleef, te weten Volte 2B. Sinds 12 oktober 2023 verblijft klager op afdeling Volte 1C. Het kamerprogramma is onveranderd voortgezet. Dat is op formele gronden niet juist volgens klager. Er had een nieuw formulier aan hem uitgereikt moeten worden.

Voorts voelt klager zich door het kamerprogramma eenzaam opgesloten. Klager is slechts drie uur per dag in de gelegenheid om op de groep te zijn of een wandeling te maken in de binnentuin. Hij wenst meer tijd per dag buiten zijn kamer te zijn. Zijn dag wordt voor hem gepland, hij dient zich te houden aan de tijden van het kamerprogramma, maar dat lukt klager simpelweg niet. Hij kan niet leven 'volgens het boekje'. Klager ervaart stress en frustratie, doordat hij alles binnen bepaalde tijdsvlakken moet doen. Het geheel leidt tot gedrag tijdens groepsmomenten dat als ongewenst en ongepast beschouwd wordt.

Klager stelt dat geen sprake is van ernstig nadeel welke het huidige kamerprogramma sinds oktober 2023 onveranderd rechtvaardigt (art. 3:3 Wvvgz). Daarnaast voldoet de beslissing ter zake van het huidige kamerprogramma niet aan het vereiste van de proportionaliteit (art. 3:3 sub c jo. 2:1 lid 3 Wvvgz). Het verlenen van deze verplichte zorg is volgens klager niet evenredig, aangezien hij geen

positief effect ervaart van het kamerprogramma, maar veel last heeft van de “uitzichtloosheid” die hij hierdoor ervaart.

Klager stelt dat geen sprake is van acuut levensgevaar voor zichzelf en geen relevant gevaar voor anderen, klager is daarom van mening dat zijn wensen en voorkeuren dienen te worden gevolgd (art. 2:1 lid 5 en 6 Wvggz).

4. Standpunt van verweerster

Al tijdens het verblijf van klager op de vorige afdeling, Volte 2B, werd de noodzaak gezien tot het inzetten van gedwongen behandeling door middel van een kamerprogramma. Het gedrag van klager is en blijft groepsontwrichtend. Om die reden is inhoudelijk niets gewijzigd aan het ingezette beleid en is de noodzaak voor gedwongen behandeling nog steeds actueel. Het is daarom niet nodig om een nieuw formulier uit te reiken.

Op de huidige afdeling wordt veelvuldig onaangepast gedrag gezien, zoals schelden, schreeuwen, medecliënten bedreigen en het maken van racistische opmerkingen. Klager heeft begeleiding nodig en de begrenzing van het kamerprogramma om overprikkeling en onduidelijkheid voor klager te minimaliseren. Elke bron van informatie kan zorgen voor overprikkeling en onduidelijkheid.

Alleen op de enkele uren die klager buiten de kamer verblijft, is één op één begeleiding mogelijk. Zonder deze begeleiding is de kans op escalatie, fysieke en verbale agressie aanzienlijk. Voor het waarborgen van de algemene veiligheid is het beperken van de groepsmomenten in duur, frequentie en aantal noodzakelijk en proportioneel. Middels het open kamerprogramma met groepsmomenten is gekozen voor de minst ingrijpende vorm van behandeling. Daarnaast wordt door het inzetten van een open kamerprogramma voorkomen dat de situatie op de afdeling escaleert, waarna mogelijk meer beperkende verplichte zorg (separatie) nodig zou zijn. De instelling is derhalve van mening dat voldaan wordt aan de eisen van subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid.

Sinds de start van het open kamerprogramma wordt deze beslissing tweewekelijks geëvalueerd tijdens de cliëntbespreking door behandelaars. Hierbij is de afgelopen periode meermaals met kleine stapjes uitgebreid. Ook is meermaals met klager besproken dat, om uit te breiden, het van belang is dat hij gebruik maakt van zijn groepsmomenten. Dit doet klager nu slechts zeer beperkt, waardoor moeilijk getoetst kan worden in hoeverre afschaling mogelijk is. Betrokkene wordt ook meermaals herinnerd aan zijn groepsmomenten en aan de consequenties van het niet op de groep zijn. Ook is onlangs nog met klager gesproken over het voornemen van het behandelteam om te onderzoeken of het kamerprogramma afgebouwd kan worden naar een rustprogramma.

Verweerster verzoekt de klachtencommissie om de klacht ongegrond te verklaren.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat TBS met dwangverpleging is opgelegd op grond van artikel 37a jo 37b WvSr. Op de personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, is op grond van artikel 9:1 Wvggz de klachtprocedure van deze wet van toepassing.

Klager klaagt over de beslissing over het verlenen van gedwongen behandeling in de vorm van een kamerprogramma op grond van artikel 9:6 Wvggz.

Op grond van artikel 10:3 onder u Wvggz kan klager over deze beslissing een klacht indienen bij de klachtencommissie. De klachtencommissie is bevoegd om deze klacht van klager te beoordelen.

6. De beoordeling van de klachten

Een gedwongen behandeling kan ex artikel 9:6 lid 1 Wvggz plaatsvinden:

a. voor zover aannemelijk is dat zonder die behandeling het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkene doet veroorzaken niet binnen een redelijke termijn kan worden weggenomen;

b. voor zover dit volstrekt noodzakelijk is om het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkene binnen een accommodatie doet veroorzaken, af te wenden.

Artikel 9:6 Wvggz verklaart artikel 8:9 Wvggz van overeenkomstige toepassing op de beslissing tot gedwongen behandeling.

Klager stelt zich het standpunt dat aan hem een nieuw (9:6-)formulier uitgereikt had moeten worden, toen hij van de afdeling Volte 2B naar de afdeling Volte 1C werd overgeplaatst. Dat standpunt volgt de klachtencommissie niet. Uit de stukken en hetgeen ter zitting is besproken, blijkt dat er geen sprake is van een wijziging in de behandeling van klager als zodanig. Het ingezette beleid op de afdeling Volte 2B, wordt op Volte 1C ongewijzigd voortgezet. De beslissing van 15 augustus 2022, die op 12 oktober 2023 is voorgezet, voldoet aan de formele vereisten die de Wvggz daaraan stelt.

De klachtencommissie dient voorts te beoordelen of aan het criterium 'ernstig nadeel' als bedoeld in art. 9:6 lid 1 Wvggz is voldaan. In de eerste plaats constateert de klachtencommissie dat verweerder het zorgplan van klager niet heeft overgelegd. Op de vraag van de klachtencommissie welke psychische stoornis bij klager bekend is en op welke wijze klager wordt behandeld voor de gediagnostiseerde stoornis, kon verweerder geen concreet antwoord geven. Om die reden kan de klachtencommissie niet beoordelen of er sprake is van ernstig nadeel in de zin van art. 9:6 lid 1 sub a Wvggz. Wel stelt verweerder dat de gedwongen behandeling in de vorm van insluiting door het kamerprogramma noodzakelijk is om het ernstig nadeel binnen de accommodatie af te wenden. Volgens verweerder gedraagt klager zich groepsontwrichtend en is hij verbaal en fysiek agressief. Desgevraagd verklaren zowel klager als verweerder dat er weliswaar sprake is geweest van een incident waarbij klager fysiek (zeer) agressief was, maar dat dit incident drie jaar geleden (in het jaar 2021) had plaatsgevonden. Verweerder verwijst naar de rapportage ter onderbouwing van recent groepsontwrichtend gedrag. De klachtencommissie heeft de uitgebreide rapportage globaal doorgenomen, maar leest daarin geen sprekende voorbeelden van agressief gedrag op de afdeling. Als die er wel waren, dan had het op de weg gelegen van verweerder om de klachtencommissie te wijzen op de concrete voorbeelden in de rapportages. De klachtencommissie kan daarom niet zonder meer voor vaststaand aannemen dat er sprake is van een situatie als bedoeld in art. 9:6 lid 1 sub b Wvggz.

Maar zelfs al was er wel sprake van een situatie als bedoeld in art. 9:6 lid 1 sub b Wvggz, dan voldoet de gedwongen behandeling niet aan de eisen die de wet stelt. Klager geeft aan dat hij zich eenzaam opgesloten voelt. Blijkens het kamerprogramma verblijft klager circa 21 uur per dag op zijn kamer. Indien klager vragen heeft, bijvoorbeeld over zijn behandeling, dan wordt deze tijd in mindering gebracht op de groepsmomenten. De klachtencommissie begrijpt dat klager zich eenzaam én opgesloten voelt. Uit de klacht en de stukken volgt dat klager spanning ervaart tijdens die groepsmomenten. Klager wijt dit aan het feit dat hij zo weinig buiten zijn kamer komt. Verweerder brengt hiervoor geen andere verklaring naar voren. Wel is er slechts beperkt begeleiding beschikbaar voor klager tijdens de groepsmomenten. Dat bevreemdt de klachtencommissie, aangezien op de afdeling waar klager verblijft waar sprake is van een zorgintensiviteit van het hoogste niveau. Door het gebrek aan begeleiding krijgt klager geen kans om zich gedurende de groepsmomenten te verbeteren en te ontwikkelen en zodoende meer vrijheid te krijgen. In het nagezonden stuk 'Evaluatiemomenten kamerprogramma' blijkt evenmin van noemenswaardige uitbreidingen, laat staan dat met klager besproken is wat bij moet doen om meer vrijheden of momenten buiten zijn kamer te verkrijgen. Het is de klachtencommissie niet

duidelijk geworden hoe het kamerprogramma bijdraagt aan de behandeling van klager of verbetering van de situatie van klager die hij zelf - begrijpelijk - als uitzichtloos ervaart.

Bovendien baart het de klachtencommissie zorgen dat de huidige situatie mogelijk nog jaren voortduurt. Ter zitting is door verweerder aangegeven dat klager is aangemeld voor opname op een longstay-afdeling. Daarbij geeft verweerder aan dat het mogelijk jaren kan duren, voordat klager aldaar opgenomen zou kunnen worden.

Gedurende die tijd zal volgens verweerder niet worden ingezet op behandeling van klager en blijft het kamerprogramma hoogstwaarschijnlijk in min of meer gelijke vorm gehandhaafd. Dat acht de klachtencommissie hoogst onwenselijk. Alsdan blijft klager nog jaren eenzaam opgesloten.

Gelet op al het vorenstaande komt de klachtencommissie tot het oordeel dat de gedwongen behandeling van klager in de vorm van het kamerprogramma niet voldoet aan de door de wet gestelde vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. De klacht van klager is derhalve **gegrond**.

De klachtencommissie raadt verweerder en de instelling ten zeerste aan om expertise van buiten de instelling in te winnen, teneinde de huidige behandelimpasse te doorbreken.

7. Schadevergoeding

Klager heeft verzocht om een schadevergoeding. Dit verzoek is tot op heden niet nader onderbouwd door klager. Aangezien de klachtencommissie de klacht van klager **gegrond** verklaart, stelt de klachtencommissie klager in de gelegenheid om zijn verzoek tot schadevergoeding nader te onderbouwen binnen twee weken na dagtekening van deze beslissing. Vervolgens zal de klachtencommissie verweerder de gelegenheid geven om op de onderbouwing van klager te reageren. Vervolgens zal de klachtencommissie een beslissing nemen over de hoogte van de toe te wijzen schadevergoeding.

8. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht, gericht tegen:

- de beslissing van 15 augustus 2022 tot verplichte zorg in de vorm van insluiting door middel van een kamerprogramma (art 9:6 Wvvgz), **GEGROND**.
- houdt de beslissing omtrent het verzoek tot schadevergoeding aan voor de duur van zes weken;

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 15 juli 2024 door de klachtencommissie, bestaande uit mevrouw XXXX, voorzitter, en de leden mevrouw XXXX en mevrouw XXXX, psychiater, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.